

Αξιώσεις διατροφής - Κύπρος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;
- 2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενηλίκους;
- 3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;
- 4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιου βαθμού) ή ανηλίκου;
- 5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;
- 6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;
- 7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;
- 8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής προσαρμογής);
- 9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;
- 10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;
- 11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.
- 12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;
- 13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;
- 14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:
 - 14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;
 - 14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;
- 15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:
 - 15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;
 - 15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;
- 16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;
- 17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;
- 18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

- 19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Αναφέρονται στην υποχρέωση των γονέων να διατρέφουν το ανήλικο τέκνο τους από κοινού, αναλόγως των οικονομικών δυνατοτήτων τους, είτε βρίσκονται μαζί είτε τελούν σε διάσταση. Η υποχρέωση διατροφής επεκτείνεται και στον/στην πρώην σύζυγο σε περίπτωση που αυτός/ή δεν είναι σε θέση να συντηρεί τον εαυτό του από τους οικονομικούς του πόρους.

Τα άτομα τα οποία υπόκεινται σε υποχρέωση διατροφής είναι οι γονείς προς τα παιδιά και/ή πρώην σύζυγοι μεταξύ τους και τα ενήλικα τέκνα προς τους γονείς εφόσον αυτοί αδυνατούν να διατρέφουν τον εαυτό τους από την περιουσία τους ή τα εισοδήματά τους.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενήλικους;

Η υποχρέωση διατροφής σταματά με την ενηλικίωση του παιδιού δηλ. όταν αυτό φτάσει το 18^ο έτος της ηλικίας του, εκτός εάν μετά την ενηλικίωση του το παιδί δεν είναι σε θέση να συντηρεί τον εαυτό του. Αυτό ισχύει στις περιπτώσεις όπου το παιδί πάσχει από σωματική ή διανοητική ασθένεια ή όταν δεν εργάζεται λόγω φοίτησης του σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά ή Επαγγελματικά Ιδρύματα ή όταν πρόκειται για άρρεν τέκνο και υπηρετεί την υποχρεωτική στρατιωτική θητεία του.

Σύμφωνα με το Κυπριακό δίκαιο και, συγκεκριμένα, το άρθρο 34 του Περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμου, Ν.216/90, υποχρέωση διατροφής υπέχει και το ενήλικο τέκνο προς τους γονείς.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Θα πρέπει να αποταθείτε σε Δικαστήριο και, συγκεκριμένα, στο Οικογενειακό Δικαστήριο της Επαρχίας όπου διαμένει.

Η διαδικασία ξεκινά με εναρκτήρια αίτηση διεκδίκησης διατροφής συνοδευόμενη από ένορκη δήλωση του αιτητή, η οποία καταχωρείται στο Πρωτοκολλητήριο του Δικαστηρίου. Η αίτηση επιδίδεται στον καθ' ου η αίτηση ή στην καθ' ης η αίτηση (υπόχρεος διατροφής) στους οποίους δίδεται το δικαίωμα να ακουστούν και να καταχωρήσουν ένσταση. Σε περίπτωση που τα δυο μέρη συναινούν, εκδίδεται εκ συμφώνου διάταγμα διατροφής. Σε αντίθετη περίπτωση η αίτηση ορίζεται για ακρόαση και το Δικαστήριο αποφασίζει στη βάση της μαρτυρίας που τα δύο μέρη θα προσκομίσουν.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποίου βαθμού) ή ανηλίκου;

Όταν ο δικαιούχος είναι ανήλικος (δηλ., τέκνο κάτω των 18 χρόνων) αίτηση γίνεται από τον κηδεμόνα του δικαιούχου (π.χ. την μητέρα), εκ μέρους και προς όφελος του.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του Περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμου 23/90 (ως ετροποποιηθή), όταν ο δικαιούχος είναι ανήλικος το Δικαστήριο το οποίο κέκτηται δικαιοδοσίας είναι αυτό του τόπου διαμονής του δικαιούχου ή του υπόχρεου διατροφής (άρθρο 12 (1)(β)). Στις υπόλοιπες περιπτώσεις (όταν, δηλαδή, ο δικαιούχος είναι ενήλικας), το αρμόδιο δικαστήριο είναι αυτό του τόπου διαμονής ή διεξαγωγής των εργασιών του αιτητή (δικαιούχου) ή του υπόχρεου διατροφής (άρθρο 12(1)(α)).

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Ο αιτητής δύναται να απευθυνθεί στο Δικαστήριο είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω

δικηγόρου.

Αναφορικά με τη διαδικασία, παρακαλώ δέστε την παράγραφο 3 πιο πάνω.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Η διαδικασία συνεπάγεται την καταβολή εξόδων υπό μορφή δικηγορικών εξόδων (εάν ο αιτητής αντιπροσωπεύεται από δικηγόρο) και πραγματικών εξόδων προς το Δικαστήριο. Το ύψος καθορίζεται από Κανονισμούς που εκδίδει κατά καιρούς το Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου. Το ακριβές ύψος των εξόδων καθορίζεται από τη διάρκεια ή/και την πολυπλοκότητα της διαδικασίας. Σε περίπτωση που ο αιτητής έχει ανεπαρκή οικονομικά μέσα, δύναται να αιτηθεί για δωρεάν νομική αγωγή στη βάση του νόμου Ν.165 (Ι)/2002 ως έχει τροποποιηθεί.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής προσαρμογής);

Το είδος της διατροφής που επιδικάζεται από το Δικαστήριο είναι από γονέα προς τέκνο, τέκνο προς γονέα και πρώην σύζυγο προς πρώην σύζυγο. Το ύψος της διατροφής υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες του δικαιούχου και την οικονομική δυνατότητα του υπόχρεου διατροφής. Η διατροφή περιλαμβάνει όλα όσα είναι αναγκαία για τη συντήρηση και την ευημερία του δικαιούχου και, επιπλέον, τα έξοδα εκπαίδευσής του, ανάλογα με την περίπτωση (άρθρο 37, Ν. 216/90).

Το διάταγμα διατροφής δύναται να αναθεωρηθεί από το Δικαστήριο στη βάση αίτησης του αιτητή (ή του αντιπροσώπου του) σε περίπτωση που τα έξοδα διαβίωσης του δικαιούχου ή οι οικογενειακές συνθήκες αλλάξουν ή σε περίπτωση μετατροπής των συνθηκών του υπόχρεου διατροφής (άρθρο 38(1), Ν. 216/90).

Ο Νόμος (άρθρο 38(2), Ν. 216/90) προνοεί, ανεξάρτητα από τη μετατροπή των συνθηκών και των εξόδων, για αυτόματη αύξηση του ποσού της διατροφής κατά δέκα τοις εκατόν (10%) ανά περίοδο εικοσιτεσσάρων (24) μηνών εκτός εάν το Δικαστήριο διατάξει διαφορετικά.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Η διατροφή καταβάλλεται στο δικαιούχο της ή στον κηδεμόνα του δικαιούχου ή στο δικηγόρο των πιΟ πάνω μηνιαίως, μέσω τραπεζικής εντολής, επιταγής ή μετρητών.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Σε περίπτωση που ο δυνάμει διατάγματος υπόχρεος σε διατροφή αρνείται να καταβάλει διατροφή, η διατροφή εισπράττεται με τρόπο παραπλήσιο της είσπραξης χρηματικής ποινής. Η διαδικασία περιλαμβάνει και την έκδοση φυλακιστηρίου εντάλματος (άρθρο 40, Ν.216/90).

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Σύμφωνα με το Νόμο 232/91, άρθρο 9(3), ο υπόχρεος διατροφής απαλλάσσεται της υποχρέωσης για καταβολή ποσού που οφείλεται, δυνάμει διατάγματος διατροφής, για περίοδο μεγαλύτερη των δύο χρόνων.

Από τον υπολογισμό όμως της χρονικής περιόδου αφαιρείται οποιαδήποτε περίοδος απουσίας του υπόχρεου διατροφής από την Κυπριακή Δημοκρατία.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Δεν υπάρχει τέτοια Αρχή ή Οργανισμός σε εθνικό επίπεδο.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Παρακαλώ δέστε την απάντηση πιο πάνω.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Ναι, σε αυτή την περίπτωση ο αιτητής/δικαιούχος μπορεί να αποταθεί για βοήθεια στην Κεντρική Αρχή της Δημοκρατίας, δηλαδή, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή ο δικηγόρος του δύναται να απευθυνθεί στην Κεντρική Αρχή τηλεφωνικώς, γραπτώς (με επιστολή ή τηλεμοιότητα ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) ή με προσωπική συνάντηση.

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Σε περίπτωση που ο αιτητής/δικαιούχος βρίσκεται σε άλλη χώρα και ο υπόχρεος διατροφής στην Κύπρο, ο αιτητής δύναται να αποταθεί για βοήθεια στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως η Κεντρική Αρχή, μέσω της αντίστοιχης Κεντρικής Αρχής του Κράτους στο οποίο βρίσκεται, αλλά όχι απευθείας.

Διαζευκτικά, μπορεί να αποταθεί απευθείας στο δικαστήριο μέσω του δικηγόρου του.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Στην προκειμένη περίπτωση η Κεντρική Αρχή της Κύπρου μπορεί να ειδοποιηθεί τηλεφωνικώς ή γραπτώς (με επιστολή ή τηλεμοιότητα ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) και να παράσχει βοήθεια στην προώθηση γραπτού αιτήματος διατροφής στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο.

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι, η Κύπρος δεσμεύεται από το Πρωτόκολλο της Χάγης του 2007.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

Δεν ισχύει στην παρούσα περίπτωση.

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Με την εφαρμογή του νέου Κανονισμού για τις διατροφές (ΕΚ 4/2009) οι αιτήσεις πλέον προωθούνται απευθείας στο αρμόδιο Δικαστήριο της Δημοκρατίας μέσω της Κεντρικής Αρχής της Δημοκρατίας.

Η πρόσβαση στη δικαιοσύνη διευκολύνεται, επίσης, με τη δυνατότητα παροχής νομικής αρωγής τόσο στη βάση της εθνικής νομοθεσίας, Νόμος 165(Ι)/2002, όσο και στα πλαίσια της σχετικής Οδηγίας της ΕΕ περί Νομικής Αρωγής σε Διασυνοριακές Διαφορές.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Προς την ορθότερη εφαρμογή του άρθρου 51, η Κεντρική Αρχή συνεργάζεται στενά με άλλες αρμόδιες αρχές του κράτους με σκοπό, μεταξύ άλλων, την εξασφάλιση αιτούμενων πληροφοριών, όπως η διεύθυνση διαμονής και εργασίας του οφειλέτη, τα εισοδήματά του κ.τ.λ., τον εντοπισμό του και την επίδοση σε αυτόν δικαστικών εγγράφων μέσω της εξασφάλισης και παροχής προς τις δικαστικές αρχές έγκυρης διεύθυνσης επίδοσης.

Παρά τη δυνατότητα παροχής νομικής αρωγής, τα πιο πάνω, καθώς και η προώθηση αιτήματος στη βάση του Καν.4/2009, παρέχονται στους αιτητές μέσω της Κεντρικής Αρχής έτσι ζήτημα νομικής αρωγής δεν εγείρεται.

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΑΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.